

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U002405

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 03-07-2024

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шалковський Євгеній Ігорович

2. Yevhenii I. Shalkovskyi

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 222

Назва наукової спеціальності: Медицина

Галузь / галузі знань: охорона здоров'я

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 222 медицина

Дата захисту: 29-08-2024

Спеціальність за освітою: лікувальна справа

Місце роботи здобувача: Вінницький національний медичний університет імені М. І. Пирогова

Код за ЄДРПОУ: 02010669

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 56, Вінниця, Вінницький р-н., 21018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 05.600.126

Повне найменування юридичної особи: Вінницький національний медичний університет імені М. І. Пирогова

Код за ЄДРПОУ: 02010669

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 56, Вінниця, Вінницький р-н., 21018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Вінницький національний медичний університет імені М. І. Пирогова

Код за ЄДРПОУ: 02010669

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 56, Вінниця, Вінницький р-н., 21018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 76.29.32.19

Тема дисертації:

1. Алекситимія у хворих на ревматоїдний артрит: клініко-патогенетичне значення гліального нейротрофічного фактору
2. Alexithymia in patients with rheumatoid arthritis: clinical and pathogenetic significance of glial neurotrophic factor

Реферат:

1. У дисертаційній роботі представлено нове вирішення актуальної задачі сучасної ревматології щодо підвищення ефективності діагностики ревматоїдного артрита (РА), коморбідного з алекситимією, на основі вивчення патогенетичної ролі GDNF. У дисертаційному дослідженні вперше встановлено поширеність алекситимії у хворих на РА в українській когорті хворих, і засвідчено, що у 24,6 % пацієнтів наявні ознаки алекситимії за даними TAS-20, без значущих відмінностей між чоловіками і жінками. На підставі комплексного аналізу доведено, що у хворих на РА коморбідність з алекситимією асоціюється з вищою активністю захворювання (за DAS-28, SDAI, CDAI), гіршим станом здоров'я і функціональною здатністю хворих, більшою виразністю депресії і тривоги (за HDRS, BDI і HARS), і нижчою якістю життя (за SF-36).

Вперше визначено вміст GDNF у плазмі крові хворих на РА з коморбідною алекситимією, і засвідчено, що алекситимія асоціюється з незначним підвищенням рівня GDNF. Встановлено, що рівень GDNF у плазмі за відсутності алекситимії не впливає на клінічну активність РА, стан здоров'я і функціональну здатність хворих, тоді як за наявності алекситимії підвищені рівні GDNF асоціюються з гіршими показниками активності РА, більшою важкістю депресії та нижчою якістю життя у фізичній сфері, що дозволило встановити викривлення фізіологічних та патогенетичних механізмів GDNF під впливом алекситимії. Вперше дана комплексна характеристика стану психоемоційної сфери у хворих на РА з урахуванням фактору алекситимії. Вперше проаналізовано ефективність лікування РА з урахуванням фактору алекситимії та рівня GDNF. З'ясовано, що стандартна терапія не призводить до ремісії у хворих з алекситимією, і у 30,6% з них зберігається висока активність РА після 12-тижневої терапії. У хворих без алекситимії стандартна терапія дозволяє досягти ремісії у 3,8% випадків, і зменшити питому вагу хворих з високою активністю до 13,5%. Вперше встановлено прогностичну роль алекситимії та GDNF як предикторів резистентності до лікування при РА.

2. The dissertation presents a new solution to the current problem of modern rheumatology in improving the effectiveness of the diagnosis of rheumatoid arthritis (RA), comorbid with alexithymia, based on the study of the pathogenetic role of GDNF. In a dissertation study, the prevalence of alexithymia in patients with RA was established for the first time in a Ukrainian cohort of patients, and it was proven that 24.6% of patients had signs of alexithymia according to the TAS-20, with no significant differences between men and women. On the basis of a complex analysis, it has been proven that in patients with RA, comorbidity with alexithymia is associated with higher disease activity (according to DAS-28, SDAI, CDAI), worse health and functional capacity of patients, greater expressiveness depression and anxiety (according to HDRS, BDI and HARS), and lower quality of life (according to SF-36). For the first time, the content of GDNF in the blood plasma of RA patients with comorbid alexithymia was determined, and it was proved that alexithymia is associated with a slight increase in the level of GDNF. It was established that the level of GDNF in the plasma in the absence of alexithymia does not affect the clinical activity of RA, health status and functional capacity of patients, while in the presence of alexithymia, increased levels of GDNF are associated with worse indicators of RA activity, greater severity of depression and lower quality of life in physical field, which made it possible to establish the distortion of the physiological and pathogenetic mechanisms of GDNF under the influence of alexithymia. For the first time, a comprehensive description of the state of the psycho-emotional sphere in patients with RA is given, taking into account the factor of alexithymia. For the first time, the effectiveness of RA treatment was analyzed taking into account the alexithymia factor and GDNF level. It was found that standard therapy does not lead to remission in patients with alexithymia, and 30.6% of them have high RA activity after 12 weeks of therapy. In patients without alexithymia, standard therapy allows achieving remission in 3.8% of cases, and reducing the specific weight of patients with high activity to 13.5%. The prognostic role of alexithymia and GDNF as predictors of treatment resistance in RA was established for the first time.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Shalkovskiy Y.I., Stanislavchuk M.A. Level of glial cell derived neurotrophic factor in the blood plasma of rheumatoid arthritis patients and its relationship with alexithymia // *Reumatologia*. 2024. 62(2). P. 94-100.
- 2. Шалковський Є.І., Станіславчук М.А. Валідизація та крос-культурна адаптація україномовної версії опитувальника DRI (the disability rating index) – індекс непрацездатності у хворих на ревматоїдний артрит // *Український ревматологічний журнал*. 2022. № 2(88). С. 1-4.

- 3. Шалковський Є.І., Станіславчук М.А. Психоемоційне реагування і якість життя хворих на ревматоїдний артрит: зв'язок з алекситимією // Вісник Вінницького національного медичного університету. 2024. № 1(28). С. 80-84.
- 4. Шалковський Є.І., Кузьміна Н.В., Станіславчук М.А. Ефективність лікування хворих на ревматоїдний артрит: зв'язок з алекситимією та гліальним нейротрофічним фактором // Український ревматологічний журнал. 2024. № 1(95) С. 57-62.
- 5. Шалковський Є.І., Кузьміна Н.В., Остапчук О.І., Станіславчук М.А. Клінічні особливості ревматоїдного артриту за умови коморбідності з алекситимією // Український ревматологічний журнал. 2024. № 2(96). С. 1-6.
- 6. Шалковський Є.І., Станіславчук М.А. Визначення рівня втрати працездатності у хворих на РА за опитувальником The Disability Rating Index (DRI) – Індекс непрацездатності // Український ревматологічний журнал. 2021. № 3(85). С. 90.
- 7. Shalkovskiy Y.I., Stanislavchuk M.A. Alexithymia in a patient with rheumatoid arthritis: connection with diseases and functional ability // Annals of the rheumatic diseases. The EULAR journal. 2022. 22 (Sup 1). P. 1262.
- 8. Шалковський Є.І., Станіславчук М.А. Поширеність алекситимії у хворих на ревматоїдний артрит // Український ревматологічний журнал. 2022. № 3(89). С. 12.
- 9. Shalkovskiy Y.I., Bombela V.O., Stanislavchuk M.A. The Relationship Between The Central Sensitization And Alexithymia In Patients With Rheumatoid Arthritis // PANLAR 2023 – Abstract submission. 2023. P. 88-89.
- 10. Shalkovskiy Y.I., Shkarivskiy Y.L., Stanislavchuk M.A. Disability in patients with rheumatoid arthritis: relationship with alexithymia. Annals of the rheumatic diseases // The EULAR journal. 2023. 82 (Sup 1). P. 1313.
- 11. Шалковський Є.І., Станіславчук М.А. Стан працездатності хворих на ревматоїдний артрит: зв'язок з алекситимією, демографічними та хворобоспецифічними показниками // Український ревматологічний журнал. 2023. № 3(93). С. 59-60.
- 12. Shalkovskiy Y.I., Stanislavchuk, M.A. The Relationship Between The Central Sensitization And Alexithymia In Patients With Rheumatoid Arthritis // ABSTRACTS PANLAR. 2024 (vol 5). P. 335.
- 13. Шалковський Є.І., Василець В.В., Шаповал І.І., Клебанська А.О., Станіславчук М. А. Крос-культурна адаптація україномовної версії торонтської шкали алекситимії TAS-20: апробація у хворих на анкілозивний спондиліт // Український ревматологічний журнал. 2023. № 1(91). С. 1-7.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0121U100280

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Станіславчук Микола Адамович
2. Mykola A. Stanislavchuk

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.31

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Вінницький національний медичний університет імені М. І. Пирогова

Код за ЄДРПОУ: 02010669

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 56, Вінниця, Вінницький р-н., 21018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Федьков Дмитро Леонідович

2. Dmytro L. Fedkov

Кваліфікація: к. мед. н., доц., 14.01.12

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Абрагамович Уляна Орестівна

2. Ulyana O. Abrahamovych

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4762-3857

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького

Код за ЄДРПОУ: 02010793

Місцезнаходження: вул. Пекарська, буд. 69, Львів, 79010, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Белов Олександр Олександрович

2. Oleksandr O. Belov

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 19.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0156-0777

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Вінницький національний медичний університет імені М. І. Пирогова

Код за ЄДРПОУ: 02010669

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 56, Вінниця, Вінницький р-н., 21018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Хоменко Вікторія Миколаївна

2. Viktoriya M. Khomenko

Кваліфікація: к. мед. н., доц., 14.01.12

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Вінницький національний медичний університет імені М. І. Пирогова

Код за ЄДРПОУ: 02010669

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 56, Вінниця, Вінницький р-н., 21018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Шевчук Сергій Вікторович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Шевчук Сергій Вікторович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Гребенюк Дмитро

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна